

GIULIETTO CHIESA

PUTINOFOBIA
RUSIA CONTEMPORANĂ
ȘI ANGOASELE OCCIDENTULUI

Traducere din limba italiană de Geanina Tivdă

Cuvânt-înainte de Vasile Ernu

Prefață de Roberto Quaglia

CORINT
ISTORIE

Capitolul 10

Ce este de făcut?

Rusofobia, după cum am văzut, este o armă care se află în mâinile dușmanilor Rusiei, ale Occidentului. Este foarte greu să i-o luăm. Occidentul, la rândul său, nu poate renunța la ea: este instrumentul principal cu care poate târî popoarele să susțină ofensiva de care are nevoie ca de aer. Chiar dacă popoarele contează tot mai puțin în acțiunile super-societății financiare, elitele lor au nevoie de un anumit nivel de consens pentru a continua lucrarea de demolare a întregului sistem de reguli existente. De altfel, acesta este unul dintre motivele pentru care Occidentul a cultivat și intensificat uzul rusofobiei, aplicarea și multiplicarea ei, în paralel cu aprofundarea propriei crize și pentru a o ascunde în ochii „multora”.

Întrucât această criză nu a fost oprită și nici măcar redusă, în mod realist ne putem aștepta doar la o progresivă recrudescență a rusofobiei în toate fazele succesive, cele care se vor realiza atâta vreme – și până când – confruntarea va rămâne încă pe teren politic. După cum am probat pe scară largă deja, suntem îndreptățiți să credem că există pericolul serios al unei devieri neașteptate a confruntării de pe terenul politic și trecerea pe cel militar.

Problema, așadar, este dezamorsarea acestei arme cu mai multe tăișuri.

Rusia se află încă o dată supusă unui atac mortal, cu spațele la zid, fără posibilitatea de a realiza vreo retragere strategică deoarece este închisă în propriul teritoriu, înconjurată de forțele adverse și de dominația absolută a unui sistem informativ dușman, și supusă unui veritabil război de comunicare în care este în mod decisiv mai slabă decât adversarul. De aceea dificultățile pe care trebuie să le înfrunte sunt enorme.

1) Rusia nu poate alege armele duelului, deoarece adversarul a ales deja cu ce va lupta în faza pregătitoare.

2) Încă o dată – chiar dacă în termeni cu totul noi – se repetă situația care a dus la înfrângerea Uniunii Sovietice, constrânsă să lupte pentru supremație cu întreaga lume occidentală, mai evoluată din punct de vedere tehnologic. În acele condiții inedite și experimentale (deoarece experiența sovietică a fost într-adevăr un experiment uriaș de organizare socială alternativă) abia a reușit să atingă paritatea strategică nucleară: exact la timp pentru a suporta neputința de a o menține (căci păstrarea ei a condus la pierderea ultimelor rămășițe ale consensului popular).

3) Rusia se află într-o situație foarte vulnerabilă, lovită de o serie de sancțiuni economice față de care acum îi este foarte greu să reacționeze. Nu doar pentru că sistemul financiar rus a fost supt de sânge de peste un deceniu de spoliere sălbatică, realizat prin exporturi masive de capitaluri în băncile occidentale, ci mai ales deoarece transformarea capitalistă s-a produs tumultuos, dezordonat, în strânsă dependență de piețele occidentale, și s-a structurat pe baza regulilor piețelor occidentale, sub controalele și obligațiile impuse de instituțiile financiare occidentale: toate elemente care în prezent supun Rusia la nenumărate șantaje.

4) Rusia nu a reușit încă să se elibereze (și acest lucru din vina clasei sale conducătoare oligarhice precum și a inerției

birocrației sovietice și a urmașilor săi) de dependența sa de exportul de materii prime, a celor energetice în primul rând. Deci este supusă unor variabile – precum scăderea artificială a prețului petrolului – care se află în afara controlului său și care pot fi din nou folosite pentru a-i zdrobi rezistența și a-i anula suveranitatea (așa cum s-a întâmplat pentru a înăbuși perestroika gorbaciovistă).

Consecințele sunt deja evidente: o puternică devalorizare a rublei, bugetele familiilor în dificultate, o încetinire sau chiar o reducere a dezvoltării, o stagnare a investițiilor. Acestea sunt efectele cele mai evidente, care pe termen lung vor influența nivelul de trai al națiunii și vor pune la încercare atât sprijinul popular acordat acțiunilor actualei conduceri cât și comportamentul său moral.

Pe de altă parte, ofensiva Occidentului împotriva Rusiei dă la iveală numeroase și mari slăbiciuni. Încerc să redau succint principalele aspecte-cheie ale acestei chestiuni.

1) Milioane de ruși au simțit pe propria piele, în cei 24 de ani care au urmat sfârșitului Uniunii Sovietice, că Imperiul binelui exportat în Rusia nu era chiar paradisul pe care-l promisese propaganda sa.

2) Apariția neașteptată a unui lider precum Vladimir Putin, capabil să personifice nu doar interesul național, ci și spiritul unui popor care a reînceput să se descopere ca atare și în propriile tradiții.

3) Ofensa suferită de ruși și de Rusia în Ucraina prin intrarea pe teren a naziștilor, organizați și finanțați de SUA; constatarea, neașteptată și brutală, că o țară considerată de toți „soră” devenise peste noapte de o ostilitate feroce; masacrarea rușilor din Donbass; descoperirea, surprinzătoare și zguduitoare

pentru mulți ruși, că întregul Occident se plasa în mod unitar împotriva Rusiei și de partea dușmanilor săi.

4) Extinderea delirantă a NATO de-a lungul granițelor Rusiei: în nord, cu participarea în calitate de protagoniste a țărilor baltice și a Poloniei; la sud, prin intrarea de facto în NATO a Georgiei și Ucrainei, în ambele cazuri, inexplicabilă, nu doar în lumina sfârșitului unilateral și consumat deja de multă vreme a Pactului de la Varșovia, ci mai ales în absența oricărui act agresiv al Rusiei față de vecinii ei.

5) Încercările occidentale reiterate (având din nou țările baltice, Polonia și Marea Britanie drept agenți principali) de a „rescrie istoria” celui de-al Doilea Război Mondial, ignorând rolul Rusiei în înfrângerea nazismului, sau chiar permițând numeroase și diverse manifestații de revanșism nazist (până la insulta cea mai recentă, absența ostentativă a liderilor tuturor țărilor aliate în coaliția antinazistă la manifestațiile organizate cu ocazia aniversării a șaptezeci de ani de la victoria sovietică).

Toate aceste elemente, împreună și fiecare în parte, adăugate la campania propagandistică rusofobă, au sfârșit prin a reaprinde două flăcări care au rămas îndelung mocnite sub cenușa înfrângerii din 1991: cea a orgoliului național și cea a ostilității (sau neîncrederii) față de Occident. Aceste două flăcări, una creativă, pozitivă, și cealaltă defensivă, au fost în mod grav și iremediabil subestimate de artizanii occidentali ai ofensivei antirusești.

Pentru pragmatismul globalizator anglosaxon – care s-a îndepărtat deja enorm de mult de idealurile Revoluțiilor americane și franceze, care totuși au avut motivații morale puternice –, forța spirituală a popoarelor este o substanță imaterială irelevantă în fața constrângerilor materiale implacabile ale banului,

tehnologiilor, investițiilor, armelor, bunăstării și ale întregului arsenal al societății de consum. Occidentalii „2.0” – repetând, ca să spunem așa, erorile lui Napoleon și ale lui Hitler, dar cu circumstanța agravantă a euforiei pentru o victorie considerată deja ireversibilă și câștigată – au crezut că spiritul este o marfă fantezistă, în afara pieței, și care, neputând fi nici cumpărată nici vândută, nu va conta deloc în confruntarea finală.

Însă, după câte se pare, un asemenea raționament nu funcționează în cazul Rusiei. O demonstrează anii 2014 și 2015. Crimeea a fost pierdută de Ucraina și „a revenit în patrie” prin alegere proprie și din cauza instigatorilor occidentali. Donbass (cel puțin acea parte care astăzi se numește Republica Populară Donețk și Republica Populară Lugansk) nu mai poate fi reasimilat de guvernul central de la Kiev. Separarea este ireversibilă. Prea mulți morți și prea multe violențe au marcat populațiile ruse din Donbass. De altfel, o parte importantă a ucrainenilor a acumulat de-acum prea multă ură față de ruși pentru a putea conviețui în pace cu aceștia. Războiul încă nu s-a încheiat și doar o lungă perioadă de armistițiu – ani, poate decenii – va putea spune care va fi soluția instituțională viitoare pentru acele teritorii.

Dar fapt și mai grav, existența însăși a statului ucrainean este pusă astăzi sub semnul întrebării. O mare parte din Donbass, care rămâne încă sub puterea guvernului central ucrainean, este populată de ruși etnici (sau de ruși puternic atașați de Rusia prin istorie, tradiție, legături de familie) în procente atât de ridicate încât autoritățile centrale sunt serios îngrijorate cu privire la un posibil al doilea val de proteste în cazul în care ar izbucni din nou conflictul împotriva republicilor Donețk și Lugansk. Același lucru este valabil pentru regiunile Șarkov și

Dnepropetrovsk. Regiunea Odessa a fost subjugață, temporar, prin monstruosul pogrom de la Casa sindicatelor din 2 mai 2014. Dar numai temporar. Regiunile orientale ale Ucrainei actuale cer și ele autonomia. Polonia, care a suflat în foc, avansează tot mai explicit pretenții revanșiste asupra fostei Galiții. Ucraina este o țară în descompunere care ar dori o revanșă asupra Rusiei și o intrare triumfală în Uniunea Europeană și în NATO. Dintre aceste planuri, singurul realizabil este intrarea în NATO.

Și, după câte se pare, logica occidentală nu funcționează nici în alte direcții la fel de cruciale. Ofensiva rusă împotriva ISIS în Siria a luat prin surprindere și lăsat cu gura căscată întregul Occident. Răsturnarea președintelui sirian Bashar al-Assad – obiectivul principal al SUA, Israelului și Arabiei Saudite – a fost împiedicată. Rusia acționează în spațiul aerian al Siriei în perfectă legalitate, fiind chemată de guvernul legitim de la Damasc. În timp ce Washingtonul și aliații săi plănuiau nici mai mult nici mai puțin decât instituirea unei *no-fly zone* (zonă fără drept de zbor) ca aceea care a permis NATO să demoleze statul libian și să-l ucidă pe Muammar Gaddafi, acțiunea inițiată la 30 septembrie 2015¹ de Vladimir Putin a răsturnat pe neașteptate cadrul militar și politic.

În substanță, doar avioanele rusești acționează conform acordurilor internaționale. Toate celelalte avioane, întreaga echipă a așa-zisei „coalitii occidentale” sunt intruși ilegali în spațiul aerian sirian.

Rusia a spulberat în câteva zile cea mai mare parte a legendelor antirusești cu care rusofobia s-a hrănit în ultimul sfert de

¹ Consiliul Federației Ruse a autorizat utilizarea forțelor armate ruse în afara granițelor țării, ca urmare a unei solicitări în acest sens a președintelui Vladimir Putin (n. red.).

secol. „Slăbiciunea” rusă, „ineficiența” rusă, „beția” rusă și „inadekvata tehnologie” rusă au fost anihilate de 26 de rachete de croazieră care au plecat din Marea Caspică și au ajuns la țintele ISIS cu precizie milimetrică după ce au parcurs peste 1 500 km în zbor razant la o viteză supersonică.

Acesta este, în linii mari, cadrul pe care-l poate observa oricine în toamna lui 2015. Mai lipsește ceva. Este nevoie ca Rusia să înțeleagă natura forței de care dispune, drept condiție esențială pentru a se putea folosi de ea. Și să o integreze corect în contextul secolului al XXI-lea. Nu există nicio îndoială că spiritul național rus este o componentă crucială a acestei forțe, dar ar fi o eroare foarte gravă să se dezgroape ideea „celei de-a treia Rome” sau cea legată de îndeplinirea vreunei „misiuni mesianice” ruse. SUA propagă deja, în ultimele spasme ale superiorității sale, ideea mitică a unei misiuni pe care Dumnezeu ar fi încredințat-o poporului american. Ar fi mai bine să nu se repete, în cheie rusească, această iluzie.

În acest caz specific trebuie să știe să învețe din experiența Imperiului american. SUA au reușit să domine planeta în cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea datorită capacității lor geniale de a prezenta interesul american ca fiind același cu cel al întregii lumi. Folosind întreaga forță a sistemelor de comunicare concepute și difuzate de ei, au produs o ideologie puternică ce conținea în sine ideea de progres, putere, știință și tehnologie ca fiind produsele Occidentului. De altfel, formula a fost sintetizată perfect și pe un ton amenințător de Margaret Thatcher: „Nu există alternativă”¹.

¹ *There Is No Alternative*. Afirmția făcea referire la capitalul global drept unica teorie economică viabilă pentru viitor (n. red.).

Rusia trebuie să înțeleagă – și să proclame lumii – că sarcina sa nu este aceea, de altfel imposibilă, de a înlocui dominația Occidentului cu propria dominație.

Și chestiunea merge mult dincolo de ideea unei lumi multipolare, care să fie gestionată prin consensul tuturor, mari și mici, în interiorul unui sistem de reguli diferite de cele ale economiei de piață. Această ultimă idee – care este singura posibilă pentru a evita războiul – va putea funcționa doar într-o fază intermediară, pe perioada tranziției între actualul sistem de relații, violente și inegale, și o nouă reorganizare internațională bazată pe distribuirea echitabilă a resurselor care mai rămân la nivel planetar.

Este ideea însumării cu virtuozitate a intereselor particulare.

Această idee nu va putea rezista totuși în fața unei nevoi dramatice de schimbare radicală a valorilor, priorităților și civilizației, care deja se întrezărește la orizont, prin apariția limitelor dezvoltării, sfârșitul societății abundenței și eșecul „creșterii infinite”.

Rusia trebuie așadar să vorbească întregii lumi despre o schimbare de paradigmă inevitabilă, care va trebui să-i vizeze pe toți.

Este inevitabilă deoarece decurge din principiile fundamentale ale naturii, fizicii, științelor naturale, care se exprimă în termeni lipsiți de echivoc: într-un sistem finit de resurse, o dezvoltare infinită este imposibilă. Pământul este un sistem finit de resurse: dezvoltarea infinită nu este compatibilă cu el. Dezvoltarea infinită este sistemul economico-financiar care susține Occidentul. Acest sistem este incompatibil cu natura.

Urișa criză mondială, de o complexitate nemaivăzută și de necontrolat, este efectul vizibil al falimentului iluziei în care a trăit omenirea în ultimele patru secole.

Din această criză nu se iese doar totalizând interesele diferite și opuse. Trebuie să știm să privim aceste interese dintr-un alt punct de vedere, care exclude însumarea lor. Trebuie să eliminăm ideea că putem face să coexiste mărimile infinite create de Om – înainte de toate Banul – cu caracterul circular, periodic, al proceselor naturale.

Aceasta înseamnă că Rusia trebuie să învețe să vorbească în interesul tuturor, adică în interesul supraviețuirii Omului. Nu doar ca o țară mare și mândră care se apără de agresiunile externe și-și reafirmă legitimitatea de protagonist dur în ciocnirea planetară. Acest lucru nu va fi de ajuns. Nu ar fi de ajuns. Este nevoie de ceva mai mult: un mesaj puternic, o ideologie a salvării valabilă pentru orice popor, cultură și religie.

Istoria, prin întrepătrunderea mulțimii nesfârșite de factori și condiții care o determină, a decis că Rusia trebuie să se prezinte pe scena mondială ca singura țară din lume capabilă să oprească cel de-al treilea război mondial. Căci este singura țară care dispune de un potențial strategic capabil să intimideze nebunii care – orbiți de ignoranța și de egoismul lor – îl pregătesc. Nu este o misiune. Este o necesitate.

Cuprins

Cuvânt-înainte	
„Sindromul Putin” sau Putin pe înțelesul copiilor	5
<i>Prefață</i>	11
Capitolul 1 – <i>Precum un chelălăit de câine</i>	21
Capitolul 2 – <i>Boala letală a Occidentului</i>	38
Capitolul 3 – <i>Occident versus restul lumii</i>	46
Capitolul 4 – <i>Găsirea dușmanului</i>	53
Capitolul 5 – <i>Rusofobia ca răsturnare a istoriei</i>	69
Capitolul 6 – <i>Rusofobia ca armă modernă</i>	90
Capitolul 7 – <i>Rusofobia ca autoamăgire</i>	105
Capitolul 8 – <i>Putin, ținta</i>	125
Capitolul 9 – <i>Rusofobia rușilor</i>	141
Capitolul 10 – <i>Ce este de făcut?</i>	155
Capitolul 11 – <i>Jucătorul de șah</i>	164